

קול קורא

פיתוח משק מודל ליישום טכנולוגיות מתקדמות בענף המטעים בגליל המערבי.

התקציב המיועד לכלל ההצעות המחקר בתחום זה הוא עד 1.0 מיליון שקל לכל

תקופת המחקר

מבוא

ענף הנשירים מהווה ענף חקלאי מוביל בקרב חקלאי המועצות האזוריות מעלה יוסף, מרום הגליל ומבואות חרמון שבגליל המערבי. נוסף לפרנסת המגדלים, יש להתיישבות ולקיום חקלאות בחבל ארץ זה ערך לאומי עליון. ירידת הרווחיות בגידול הנשירים הביאה לנטישה של שטחים חקלאיים.

במהלך השנים האחרונות פותחו מספר רב של טכנולוגיות חדשות בתחום טיפולים אגרוטכניים, גידול תחת רשתות, ייעול בדישון והשקיה, הקטנת פגמים ושיפור בגודל ואיכות הפרי. בשילוב עם זנים חדשים בתחום המטעים, נוצרה כעת ההזדמנות להציג מודל חדש יעיל ורווחי לגידול מטעים מודרני המותאם למאה העשרים ואחת.

לשכת המדען ומשרד החקלאות רואים חשיבות רבה בנקיטת צעדים שיעלו את רווחיות המגדלים באזור זה ויאפשרו להם להתקיים מחקלאות בכבוד. שיפור הרווחיות תגרום גם לשובם של הבנים הממשיכים למשקים ויגביר את רצונם להתפרנס מחקלאות.

מטרת הקול קורא לצור צוותי מחקר משותפים של חוקרים, מדריכים ואנשי המו"פים האזוריים לפיתוח ויישום בשטח של טיפולים אגרוטכניים להעלאת יבול, שיפור איכות הפרי והפחתת פגמים – מגוון טיפולים שיביאו לשיפור הרווחיות מהמטעים. הדגמת הטכנולוגיות באזור יעודדו מגדלים מהמגזר המושבי בעיקר (על בעיותיו העיקריות וההיסוס בהכנסת ידע וטכנולוגיות חדשות) לאמץ את הטכנולוגיות החדשות להעלאת הרווחיות מהיכולת להתפרנס מגידול מטעים.

במסגרת הפרויקט יוקמו משקי מודל והדגמה באזור עצמו. פיילוטים אילו מהווים אמצעי חשוב לבחינה של טכנולוגיות חדשות והטמעתן בקרב החקלאים. במשק מודל זה יגודלו המטעים בצורה הנכונה והמדויקת ביותר, ויישמו הטיפולים האגרוטכניים החדשים שיאפשרו להדגים את הרווח המרבי מאימוץ הטכנולוגיות החדשות. בפיילוט המשקי ייבחנו זני נשירים חדשים ויישמו הטיפולים החדשים במטעים.

הצעות המחקר נדרשות לכלול התייחסות מחקרית וביצועית לתת התחומים הבאים

שיוגשו כמקשה אחת בתוכנית כוללת:

א. מחקרים בגידול תפוח תחת בית רשת

בית רשת מודרני בחלקת תפוח הינה טכנולוגיה שתועלתה הוכחה בזני תפוח הסובלים ממכות שמש כמו הזן 'גרני סמיט' והזן 'זהוב'. לבית הרשת יתרונות נוספים כמו חיסכון במים, הגנה מברד וקבלת פרי נקי משפשופים ופגעי טבע. טכנולוגיה זו לא נכנסה למגזר המושבי בגליל עלויות גבוהות, ופקפוק בתועלת שבהוצאה להקמתה.

ב. מחקרים בפיתוח מודל להשקיה ודישון מיטביים

השקיה ודישון מיטביים מהווים אבן יסוד להצלחה במטע המודרני. באזור ההר חלק גדול מהמטעים נטועים בתנאים טופוגרפיים קשים ובקרקעות משתנות בעומקן וטיבן. השקיה ממוחשבת בספיקות נמוכות ודישון מיטבי ישפרו את המטעים במידה רבה. במודל המוצע נדרשת הקמת מערכת השקיה חדשה ומשוכללת, ביצוע מחקרים להשקיה ודישון בתפוח אפרסק ודובדבן תוך סיוע באמצעי הבקרה החדישים ביותר, האמורים להבטיח השקיה ודישון מיטביים שישפרו את היבולים ויגדילו את הכנסות המגדלים.

ג. בחינת זנים חדשים

זנים חדשים הינם מנוע הצמיחה בענף המטעים. בענף הפירות מתבצע יבוא נרחב של זנים חדשים שהם טובים מהזנים שמגדלים היום. אימוץ זן חדש לוקח שנים רבות. כדי לצמצם מרווח שנים אלו ולבחון בצורה הטובה ביותר את ביצועי הזן באזור נדרשת במסגרת התוכנית הקמת חלקה בה ייבחנו זנים חדשים מצטיינים של אפרסק/נקטרינה, משמש, דובדבן תפוח ואגס. החלקה תהווה מקור מידע רב ערך להסתגלות והתאמת הזנים השונים לאזור.

ד. בחינת פיסולוגית גידול של דובדבן בבית רשת בגליל המערבי כשיטה לקבלת

פרי איכותי והגנה בפני ציפורים ומזיקים

בגליל המערבי מגדלים דובדבנים מוקדמים. הגידול סובל משתי בעיות עיקריות: נזקי ברד ונזקי ציפורים. נזקי ברד מופיעים באזור זה בתדירות גבוהה בגלל הפריחה המוקדמת של הדובדבן והחנטה באביב המוקדם- המועד בו מתרחשים אירועי הברד. נזקי ציפורים במטעים מבודדים או בפאתי יערות (כפי שממוקמים המטעים באזור זה) יכולים להגיע עד כדי 45%, תוצאה ההופכת את הגידול לבלתי כלכלי. בעבר ההתגוננות מנזקי צפרים הייתה בעזרת ריסוסים בחומרים שהיום נאסר השימוש בהם. בית רשת סגור פותר את שתי הבעיות. מבוקשים מחקרים שיבחנו את התאמת גידול הדובדבן בבית רשת תוך הסתכלות על פיסולוגית הגידול, בחינת הגנה בפני מזיקים אחרים כמו זבוב הפירות ויקרונית השקד, בחינת השפעה שלילית של בית הרשת על פעילות דבורים/בומבוסים ומחקרים לשיפור איכות הפרי בתנאי גידול אילו.

נוהל הגשת הצעות המחקר:

בגליל אופי התוכנית והצורך בהשקעה והקמת מרכזי הדגמה יאפשר המדען הראשי שימוש בחלק מתקציב המחקר להקמת תשתיות הנחוצות למחקר הספציפי ואשר ישמשו אך ורק למטרותיו כגון בתי רשת ומתקני גידול לצמחים שהם נשוא המחקר בלבד, וכל זאת אך ורק בשנתו הראשונה של המחקר בהתאם לתוכנית הניצול התקציבי שתוגש על ידי הקבוצה במסגרת פרק התקציב של ההגשה ותאושר יחד עם אישור הפרויקט כולו. הכסף בשנים השנייה והשלישית של המחקר ישמש רק לכיסוי עלויות המחקר כשכר עבודה וחומרים מתכלים כמקובל בקרן המדען.

קול קורא זה כפוף לכול ההנחיות, המגבלות והמסמכים (לרבות הנספחים) כמופיע בקול הקורא

של הקרן המרכזית לשנת 2015. כלל הצעות בקול קורא זה יוגשו בהגשה אלקטרונית ועותק קשיח בודד על פי הנוהל וההנחיות להגשת תוכניות מחקר מלאות בכפוף לקול הקורא של המדען הראשי לשנת 2015.

הצעות המחקר יוגשו על פי היעדים הרשומים לעיל במתכונת תכנית מקיפה בהתאם להנחיות המפורטות בהגשה אלקטרונית באתר המדען הראשי <http://agriscience.co.il>. בדף הבית, בתפריט בצד ימין, מופיע קובץ "הנחיות להגשת הצעה מקיפה חדשה" המופיע תחת הכותרת "הנחיות ונהלים", המפרט ומסביר את הליך הגשת הצעה.

בהליך העלאת ההצעה לאתר המדען יש לבחור ב"קול קורא פיתוח טכנולוגי בגליל המערבי 2014" ועדת שיפוט "פיתוח גליל מערבי".

הצעת המחקר לא תעלה בהיקפה על 15 עמודים (ראה הנחיות מפורטות בקובץ "הנחיות הגשת הצעה מקיפה חדשה" באתר).

נוהל וועדות השיפוט והמשקולות לדרוג התוכניות בהתאם לנוהל וועדות השיפוט של המדען הראשי. אין המדען מתחייב לממן לפחות תוכנית מחקר אחת. ההחלטה תיפול בהתאם לציון השיפוט ובמיקום התוכנית בדרוג הכולל של כול התוכניות שהוצעו לקול קורא זה. בדבר שאלות והבהרות נא לפנות לדלית במייל: dality@moag.gov.il לו"ח זמנים:

תאריך אחרון להגשת שאלות: 18.8.14

תאריך אחרון למתן תשובות: 26.8.14

מועד אחרון להגשה אלקטרונית של התוכניות המקיפות **על ידי החוקרים לרשות המחקר באתר**

המדען הראשי: 10.9.14 עד השעה 15:00

מועד אחרון להגשה אלקטרונית של התוכניות המקיפות **על ידי רשויות המחקר לאתר המדען**

הראשי: 17.9.14 עד השעה 15:00.

מועד אחרון להגשה קשיחה למשרדי לשכת המדען הראשי, של העתק אחד הן של הצעת המחקר

והן של בקשה למענק מחקר הכוללים חתימות וחתימות: **23.9.14 עד השעה 15:00.**

הצעה שתגיע לאחר כל אחד ממועדים אלה לא תובא לדיון ותיפסל על הסף.

כתובת משלוח:

לידי דלית יונה גטהון

לשכת המדען הראשי בניין מנהלה קומה 4 חדר 403

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

ת.ד. 30 בית-דגן 50250